

Kontrola abuzywności klauzuli walutowej w umowie kredytu

*Glosa do wyroku SN z 19 marca 2015 r.
(IV CSK 362/14)*

Kredytobiorca nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie, że niedozwolone są postanowienia umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, zawartej przed wejściem w życie ustawy z 29.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 165, poz. 984) – niezawierające szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

TOMASZ CZECH

I. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. przez kilka lat można było zaobserwować istny boom na rynku kredytów mieszkaniowych. Kredyty te w znaczącej części były udzielane przez banki w walutach obcych lub indeksowane do walut obcych (w szczególności franka szwajcarskiego i euro)¹.

Geneza tego zjawiska była złożona². Wysoki popyt na finansowanie hipoteczne zgłaszany przez kredytobiorców, wynikający ze skali niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych w naszym kraju, spotkał się z ofertą podaży banków, które masowo zaczęły proponować kredytobiorcom zaciągnięcie kredytu walutowego, mimo że kredytobiorcy osiągalni przychody w złotych³. Oferta ta była oceniana jako atrakcyjna, ponieważ kredyt walutowy był oprocentowany według niższej stopy odsetkowej w porównaniu

¹ W praktyce omawiane kredyty występowały w dwóch postaciach. Po pierwsze, kredyty były udzielane (denominowane) w walucie obcej (waluta długu), ale wypłacane i spłacane w złotych (waluta płatności). Po drugie, kredyty były udzielane w walucie polskiej, ale suma kredytu była wyrażona jako równowartość pewnej kwoty w walucie obcej i podlegała indeksowaniu stosownie do zmiany kursu tej waluty (zob. art. 358¹ § 2 k.c.). W niniejszej glosie obie postaci kredytów są łącznie określane jako „kredyty walutowe”.

² Podobne zjawisko wystąpiło także w innych krajach Unii Europejskiej, np. w Chorwacji i na Węgrzech.

³ Należy zaznaczyć, że część polskich banków powstrzymała się od udzielania takich kredytów, przewidując potencjalne niebezpieczeństwa wynikające z ryzyka kursowego. Kredytów walutowych – co do zasady – nie oferowano w sektorze banków spółdzielczych.